

Techniky výzkumu pro evaluaci: Kvantitativní a kvalitativní přístupy

Dosud jsme si všímali hlavně kvantitativních variant evaluace, které v souhrnu využívají techniky:

Experimentální

(Obvykle pokud máme šanci ovlivnit design sběru dat, zahrnout data od kontrolních skupin, randomizovat je...)

Kvazi-experimentální

(Když povaha dat naplňuje alespoň dílčí atributy experimentu – např možnost srovnání skupin, srovnání před a po...)

Neexperimentální

(Když máme k dispozici pouze data měřená v jednom bodě v čase, případně bez možnosti srovnat skupiny)

Techniky výzkumu pro evaluaci: kvalitativní přístupy

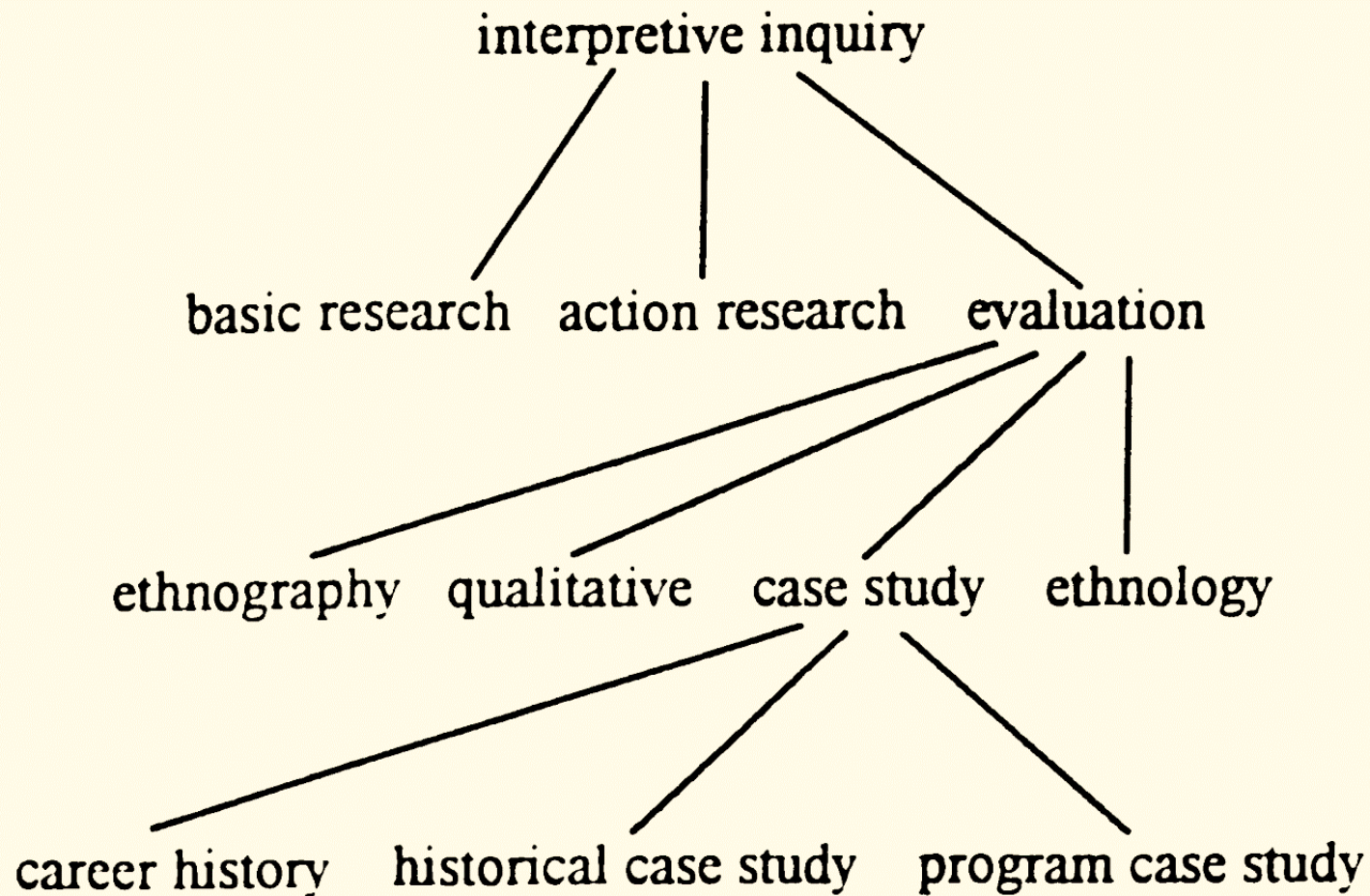
Kvalitativní či interpretativní přístupy v evaluaci využijeme tam, kde má smysl proniknout do spleti významů, které přikládají různí aktéři daným jevům

Několik příkladů...

- Může odhalit skryté zájmy zainteresovaných
- Může poukázat na diskrepance ve významu programu pro různé skupiny
- Může pomoci při plánování programu odhalením východisek u zainteresovaných
- Při realizaci programu může zúčastněné pozorování pomoci vyladit praxi implementace
- Analýza programových dokumentů může pomoci odhadnout úspěšnost programu, nebo po realizaci zpětně srovnat s jeho východisky

KVALITATIVNÍ ČI INTERPRETATIVNÍ?

McGee-Brown (in Payne)

Hovoří o interpretativním přístupu jako nadřazené kategorii, zahrnující kvalitativní (ale i jiné) přístupy.

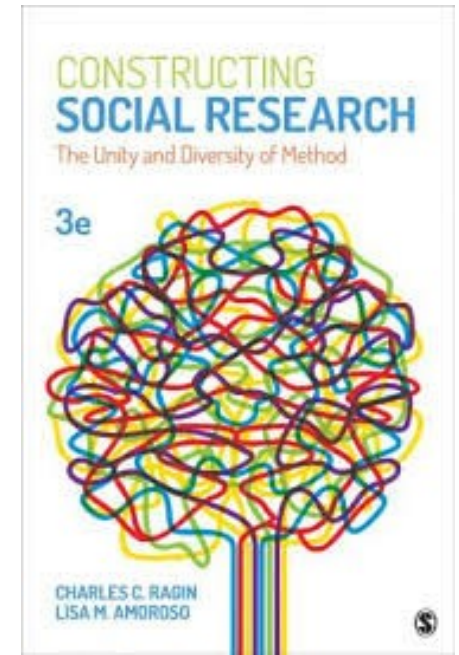
Cílem je vyhnout se představě, že interpretativní přístupy jsou svázány pouze s nenumernými daty a vylučují kvantifikaci.

The key features of each of the interpretive evaluation designs are that (1) they are longitudinal, (2) there is a fieldwork component in which the evaluator collects data in context at the site(s) while experiencing the program first-hand with participants, (3) data are generally narrative in form (but numeric data are also collected), (4) there is a focus on finding participants' meanings for the program in that context, and data are analyzed inductively. The interpretive evaluator is seeking participants' reactions to and evaluations of a program and reasons for those evaluative perspectives. Qualitative evaluators use the interpretive inquiry mode.

(McGee-Brown 1994: 123)

Smysl kvalitativního výzkumu - připomenutí

	Qualitative Research	Comparative Research	Quantitative Research
1. Identifying broad patterns		secondary	primary
2. Testing/refining theory	secondary	secondary	primary
3. Making predictions		secondary	primary
4. Interpreting significance	primary	primary	
5. Exploring diversity	secondary	primary	secondary
6. Giving voice	primary		
7. Advancing new theories	primary	primary	secondary

Ragin & Amoroso. 2011. *Constructing Social Research*. Thousand Oaks: Sage p. 54

Techniky výzkumu pro evaluaci: Kvalitativní přístupy

Kvalitativní přístup je vhodný zejména v případech, kdy nás zajímají významy, mechanismy, dění v terénu

- *Discover* the meanings that the innovation, program or project has for persons across levels within at the site(s).
- *Observe* the effects of the innovation or change on behavior, actions, and interactions for all persons at the site(s).
- *Document* the process in the natural setting without manipulating any variables.
- *Assess* cultural changes that are a direct or indirect result of the program as well as determine the effects of the larger cultural context on changes associated with the program.

Techniky výzkumu pro evaluaci: Kvalitativní přístupy – typické techniky sběru dat

Zúčastněné pozorování

Rozhovory

Skupinové rozhovory, focus groups

Dotazníky (otevřené otázky)

Analýza textu

Analýza webu, sociálních sítí, diskusí

Případové studie (zahrnující předchozí)

Specifika v evaluaci:

Vždy hraje zásadní roli kontext sítě vztahů! (to sice platí obecně, ale v evaluaci dvojnásob)

- Rozhovory reprezentují určité typy aktérů provázané konkrétními vztahy s jinými aktéry – všichni mají určité role v programu a vidí jej z odlišné perspektivy
- Texty a dokumenty mají agendu – jde často o programové texty, u nichž zkoumáme nejen obsah, ale „co dělají“

given to qualitative or ethnographic evaluator is, therefore, that "There may be a correspondence between a life as lived, a life as experienced, and a life as told, but the anthropologist should never assume the correspondence nor fail to make the distinction" (Bruner, 1984).

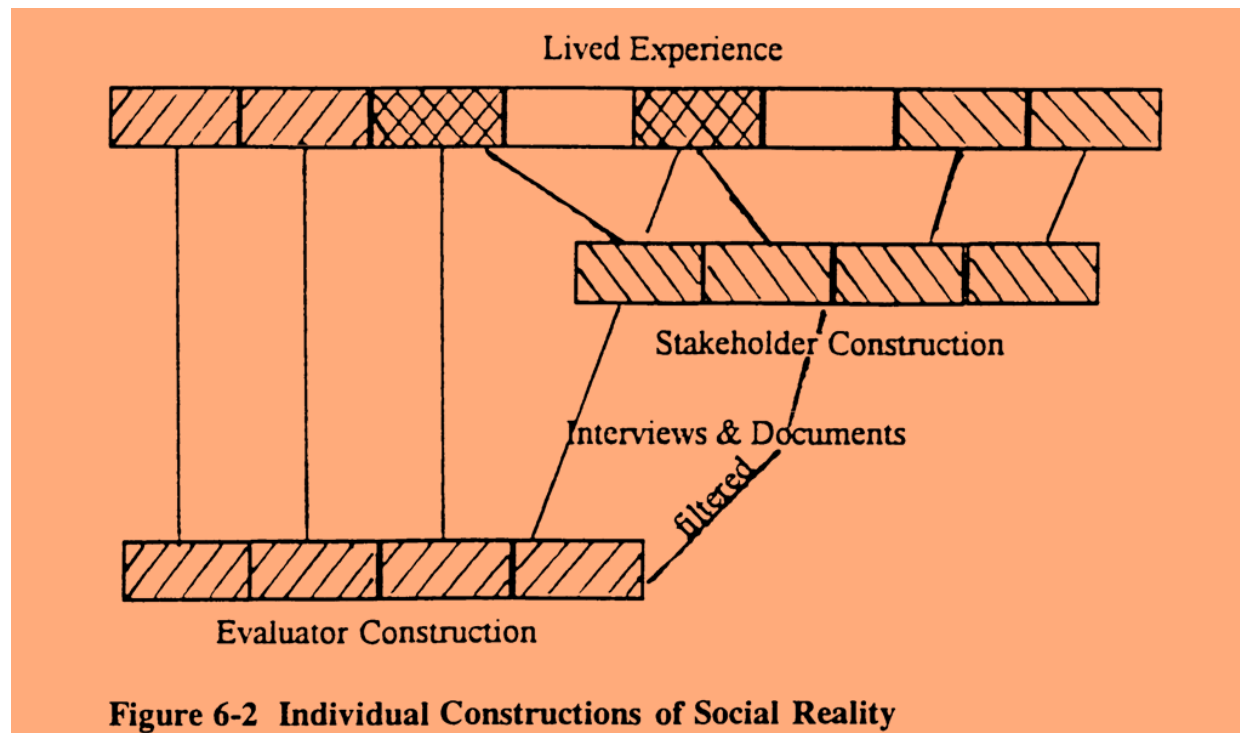

Figure 6-2 Individual Constructions of Social Reality

PRAKTICKÁ STRÁNKA VÝBĚRU DAT

Z PRINCIPŮ, KTERÉ BYLY ZMÍNĚNY VYPLÝVAJÍ KONKRÉTNÍ POSTUPY V RÁMCI TŘÍ HLAVNÍCH OBLASTÍ VÝZKUMNÉ PRAXE:

VÝBĚR JEDNOTEK VÝZKUMU

V KONTEXTU EVALUACE VÝBĚR REPREZENTUJE RŮZNÉ FORMY ZAPOJENÍ, RŮZNÉ ÚHLY POHLEDU NA PROGRAM

PROCES SBĚRU DAT

V KONTEXTU EVALUACE JE SBĚR DAT PROVÁDĚN NEJLÉPE KOMBINACÍ TECHNIK. VSTUP DO TERÉNU JE RELATIVNĚ SNADNÝ, LECKDY I VYŽÁDANÝ, K DISPOZICI MŮŽE BÝT NĚKOLIK MODALIT SBĚRU DAT PARALELNĚ

PROCES ANALÝZY

Z KOMBINACE TECHNIK ČASTO VYPLÝVÁ KOMBINACE KVALI A KVANTI ANALÝZY

PRAKTICKÁ STRÁNKA VÝBĚRU DAT

Počet jednotek x specifičnost výpovědi o nich

(oproti populační reprezentativitě zaměřením na problém)

Jak se k datům dostat?

(informátoři, „gatekeepers“, motivace)

Kdy vybírání jednotek končí?

(teoretická saturace)

Různorodost vzorku

(různost z hlediska příslušnosti ke skupině i expertízy)

VOLBA INTERVENUJÍCÍCH A NEINTERVENUJÍCÍCH TECHNIK – V EVALUACI HRAJE PODSTATNOU ROLI

Intervenující

Různé formy rozhovoru - *liší se na základě:*

struktura, standardizace, časová osa,
tematické vymezení – zajímavé FOCUS G.

Různé formy pozorování – liší se zejména zapojením
výzkumníka - PARTICIPACE

Kombinace, doplňky (deníky, videa, fotky, dopisy,
kresby, divadlo...) – TRIANGULACE DAT

Neintervenující

Různé formy obsahové analýzy - liší se principy
interpretace textu (hermeneutická analýza,
zakotvená teorie...)

Nezúčastněné pozorování

Kombinace, doplňky (artefakty, záznamy, stopy)

Hlavní typy kvalitativních přístupů a jejich zacházení s texty

- 1. Fenomenologický výzkum:** text jako výsledek konstrukce reality – jaký význam/smysl je danému fenoménu přikládán interpretativní fenomenologická analýza textu
- 2. Etnografický výzkum:** text zprostředkovávající kulturní vzorce, součást portfolia analyzovaných materiálů – obsahová analýza
- 3. Etnometodologický výzkum:** text jako prostředek a agent konstrukce reality konverzační analýza, různé typy analýzy diskurzů
- 4. Zakotvená teorie (*grounded theory*):** text jako kontejner významů, sediment sociální praxe – dvojitá hermeneutika
- 5. Případová studie (*case study*):** text jako součást portfolia materiálů k danému případu / text jako případ – velmi různorodé metody

ZÁKLADNÍ KONCEPTY „ZAKOTVENÉ TEORIE“

Proces konstantního srovnávání The constant comparative method

Paralelní analýza dat a jejich sběr.

Na rozdíl od kvantitativního přístupu jsou všechny techniky terénního výzkumu flexibilní a závislé na procesu vynořování teorie, odehrávají se ve smyčkách

Teoretická saturace The theoretical saturation

Kdy je výzkum uzavřen? (srov. kvantitativní paradigma – test hypotézy)
Proces sběru dat je řízen vynořující se teorií.

Teoretická saturace jako stav, kdy empirické poznatky nepřinášejí další nutnost upravovat teoretický model (koncepty, kategorie, vztahy mezi nimi)

Analýza dat

Kódování

Co je tak zvláštního na procesu kódování při rozvoji zakotvené teorie? Co jej odlišuje od ostatních analytických metod? Jak jsme již v prvních kapitolách řekli, cíle kódování jsou širší než jen vyextrahovat z údajů pár témat nebo vytvořit popisnou teoretickou strukturu z volně propojených pojmů. To, co jsme zde právě řekli by se dalo shrnout takto: Analytické postupy zakotvené teorie jsou navrženy tak, aby:

- (1) Spíše vytvářely než pouze ověřovaly teorii.
- (2) Dodávaly výzkumnému procesu kritičnost, která je předpokladem „dobré“ vědy.
- (3) Pomáhaly analytikovi s překonáním jeho předsudků a domněnek, které vnáší do výzkumného procesu a které by se u něj během výzkumu mohly vyvinout.
- (4) Zajišťovaly zakotvení a hutnost a rozvíjely citlivost a integraci nutnou pro vytvoření bohaté, úzce provázané, vysvětlující teorie, která těsně aproximuje zobrazovanou realitu.

ANALÝZA DAT (ZEJMÉNA V ZAKOTVENÉ TEORII)

Kódování

Tři úrovně:

Otevřené kódování

(uchopení dat, hledání konceptů, pojmenování částí textu)

Axiální kódování

(hledání/vytváření sítě vztahů mezi koncepty)

Selektivní kódování

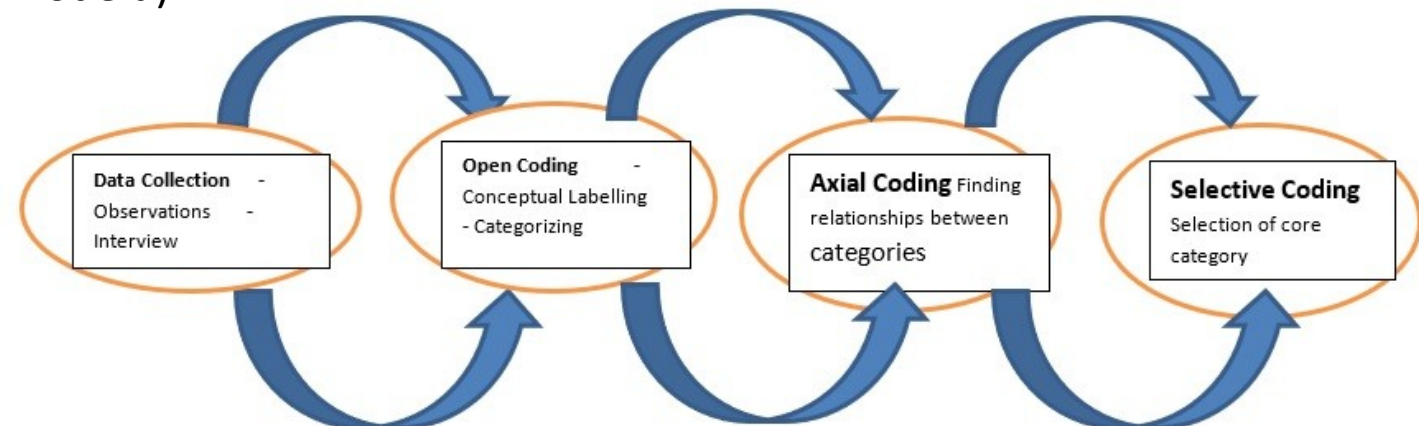
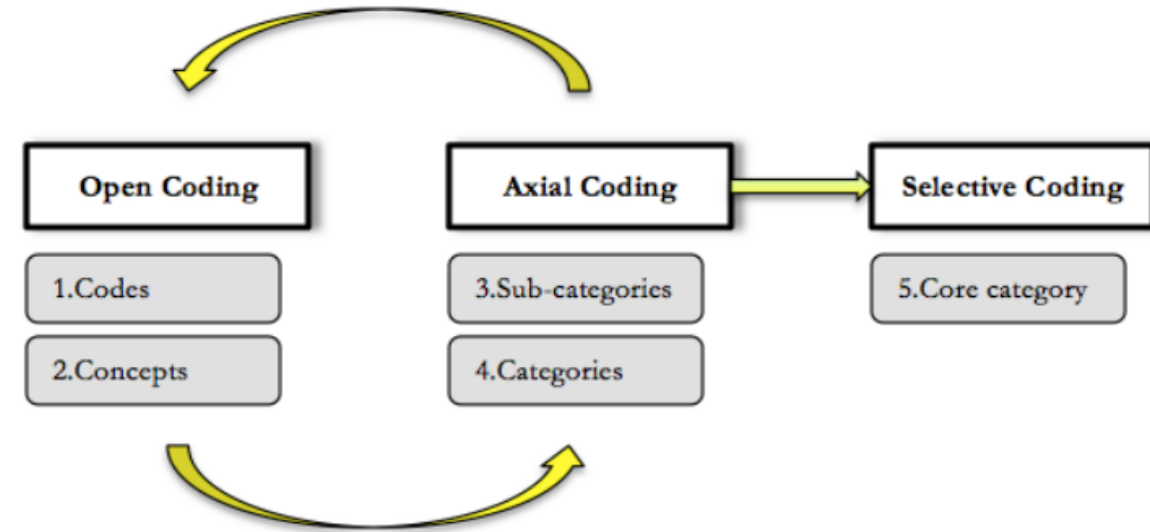
(rozlišení centrální kategorie, tvorba teoretického modelu)

Abstrahující postupy

Poznámky / Memos

Diagramy, matice závislostí, síťové náhledy

Software ATLAS.ti

Open Codes

Concepts

Categories

Initial Codes

Instantly Die
Fall to Death
Health to 0

Restart Game
Restart Level
Last Checkpoint
Last Save

Pits/Gaps
Spikes
Platforms
Walls

Looped Enemies
Looped Weapons

Lose Coins
Lose Weapons
Lose a Life

Lose Upgrades
Keep Upgrades
Lose Score/Awards

Defeat Screen

Character Noises
Music Effects

Cannot Die
Story Game

Static Obstacles

Automated Obstacle

AI Enemies

Doors

Loot Crates

Destructible Objects

Lever

Lose All Inventory
Lose Some Inventory
Lose a Life

Character's Body

Death/Soul Symbol

Instant Death
Out of Health
No Death

Beginning of Game
Beginning of Level
Checkpoint
Save Point
No Respawn

Environmental
Intelligent
Interactive

Inventory Changes

Upgrades

Visual

Auditory

Death Conditions

Respawn Locations

Obstacles

Changes to Player
Progress

Aesthetics

Jaký je rozdíl mezi teorií a popisem?

Tuto otázku si často kladou začínající badatelé. V zásadě se odpověď na tuto otázku dělí na dva hlavní argumenty. Za prvé, teorie používá **pojmy**. Podobné údaje jsou seskupeny a těmto skupinám jsou přiřazeny názvy. To znamená interpretaci údajů. Za druhé, pojmy jsou uvedeny do vztahu pomocí **výroků o vztazích mezi pojmy**. Při popisu mohou být údaje uspořádány podle témat. Tato témata mohou být konceptualizacemi údajů, ale mnohem spíše to budou pouze souhrny slov vybraných přímo z údajů. Je zde velmi málo nebo vůbec žádná interpretace údajů. Stejně tak zde nedochází k určení vztahů mezi tématy tak, aby vzniklo pojmové schéma.

Strauss, A. L., Corbin, J. 1999. *Základy kvalitativního výzkumu*.
Brno: Sdružení podané ruce s. 19

Atlas.ti – příklad - otevřené kódování

Experiment střídavá péče: rodiče dělají základní chyby, jenou dítě do záhuby

Důvodem, proč byl model střídavé péče usazen, bylo vysoké procento otců, kteří po rozvodu neměli kontakt s dětmi. Současně se zvyšovala rozvodovost, a tím i náhrat děti bývalých ve společné domácnosti výchovně s matkou. Stoupal i počet dětí, které s otcem nebyly v kontaktu vůbec. Tato novota tak dala příležitost mužům, aby po rozvodu trávili s potomky více času. Matkám měla zase přinést menší finanční zátěž a více prostoru pro odpočinek.

Jak ale vlastně střídavá péče probíhá? Nejčastěji tak, že si potomek - většinou každých sedm dní - sbalí své věci a přestěhuje se od jednoho rodiče ke druhému. I když se do této situace nedostává příliš velké procento dětí, přesto můžeme popsat nejčastější zkušenosti z praxe.

Problémy ve škole

Místi nejčastěji kriticky střídavé péče jsou učitelé. Epizodně řeší zapomenuté pomůcky, poruchy chování, neurotické potíže, agresivitu, zvláštní únavu... Rodiče dětí ve střídavé péči si nepředávají informace o školním prospěchu ani o problémech ve škole. Spolupráce učitelů a rodiny je tudíž velmi komplikovaná. V některých případech se objevují také obrovské rozspory v přípravě na vyučování. Zvláště v jednom týdnu má dítě svačinu, hotové úkoly a není ospalé, ve druhém týdnu je tomu přesně naopak.

Dalším neřevem, který učitelé pozorují, je nedostatek zájmu ze strany rodičů. Soud, který o dětech rozhodl, jí neřekl, zda základní myšlenka, to znamená, aby dítě mělo kontakt s oběma rodiči, je dodržována. Učitelé se tedy setkávají s dětmi, které jsou v jednom týdnu u matky a ve druhém u babičky, matky otce. Ještě horší variantou je, když jsou jeden týden s matkou a druhý týden s nějakou z otcových milenek, které se poměrně často střídají.

Jako odstranující příklad mohou uvést rodinu, kde dítě sice tráví týden s otcem a pak týden s matkou, ovšem při předávání spolupracovala policie, protože rodina se nemohla vyrovnat. Vypisoval všechny psychologické a fyzické problémy potomků by zabralo několik stran. Řádná situace řeší také dítě, které jeden týden žije ve vile s bazénem, má svůj počítač, televizi, mobil a druhý týden žije v garsonce, kde úkoly píše na rozvrženém jídelním stole, nemá mobil ani počítač a televize zrní.

Základním principem střídavé porozvodové péče by tedy neměl být kontakt dítěte s oběma rodiči, ale schopnost rodičů spolupracovat a komunikovat. Pokud společně nevládnou řešit problémy potomka a zásadně se liší ve stylu výchovy je nesmyslné masakrovat jej ještě přesouváním z jedné domácnosti do druhé. Po nezralém dítěti nemůžeme požadovat, aby nikdy nic nezapomnělo a velmi rychle se stalo zodpovědným dospělým člověkem. Potřebuje kontrolu a vedení. Současně je rozumné, aby rodiče nastavili mantinely dítěte rebeli. Pokud vychováme tvůrčího a sebevědomého potomka, a to je v současnosti to nejlepší, co můžeme udělat, bude nám odporovat.

Ve střídavé péči se ale mohou objevit postupy, které vedou k jeho naprosto hostejnosti nebo naopak až k přetěžování. Děti, které je takto vedeno, bude mít zcela jistě psychologické potíže. Rodiče ve střídavé péči mají vždy přesně určené viny, který za jeho potíže stojí, a to je ten druhý jejich neschopnost sjednotit výchovné postupy a péči vede k tomu, že dítě je v období dospívání nevládnutelné. Rizika, kterými může být ohroženo, jsou nevyvíjitelná - závislost, asociální chování, útoky z domova, agrese, sebevražedné chování, záškoláctví - a mohla bych pokračovat dále.

Dívem i tam, kde jsou rodiče rozumní, jsou schopni si předávat potomka bez asistence policijních složek a umí se v klidu domluvit, ztrácí dítě vztah k domovu. Neustálým stěhováním bude v dospělosti narušena jeho schopnost dosáhnout na vlastní identitu. Střídavá péče je ztráta experiment, který se nevydává.

Stěhování rodičů

K tomu, aby dítě bylo v dospělosti úspěšné, potřebuje kontakt s oběma rodiči. Ideální pro jeho vývoj je samozřejmě úplná rodina, ale jen to nestává. Pokud je totiž dysfunctionální, vývoj dítěte po ohrožením ještě více než v neúplné rodině. Je tedy možné zachovat funkčnost rodiny i po rozvodu rodičů? Ano. Vždyť dítě není současně s oběma rodiči v kontaktu neustále, také mají rozdělené role. Matka dohlídá spíše na hygienu, stravování, oblečení či přípravu do školy. Kontroluje ho a sleduje, jak si počíná. Otec se většinou nerad zabývá problematikou konzumace zeleniny, detailní údržbou či dobře přednesenou básničkou. Raději se s dítětem baví a řeší volný čas.

svedska teorie lasky - ATLAS.ti - Trial Version

D 2: svedska teorie lasky

Sběmání a rozvoje kariéry svého dítěte a tak dále.

afrika
exteriér
povrch
detail
děti
tváře

teorie individualizace
teorie individualizace
uměle osvětlení
afrika
děti
exteriér
polocelek